

Polisen

Lagar och regler i Sverige

Alla i Sverige

Olika länder har olika lagar. I Sverige gäller svensk lag. Lagarna gäller alla som bor i Sverige och alla som besöker Sverige. Alla i Sverige har ansvar för att känna till svenska lagar och att följa svenska lagar och regler. Personer över 15 år kan straffas för brott.

Du ska vara trygg i hemmet och med din familj. En person som gör något brottsligt inom familjen kan dömas till ett extra strängt straff. Det kan till exempel vara någon som har varit våldsam eller har hotat andra inom familjen.

Våld

Att använda våld är förbjudet i Sverige. Inom familjen är det extra allvarligt. Det kan till exempel vara våld mot barn, fru, man eller partner. Våld kan vara en knuff, spark eller slag i ansiktet. Det kan också vara att skrämman en person eller skada personens känslor.

Allt våld mot barn är förbjudet i Sverige. Det är förbjudet att till exempel slå barn, dra barn i örat och att dra barn i håret. Våld är förbjudet även för att uppfostra barnet.

Könsstympling och omskärelse

I Sverige har alla barn och vuxna rätt att bestämma över sin egen kropp. All könsstympling av flickor och kvinnor är förbjuden i Sverige. Det är även brottsligt för personer i Sverige att åka till ett annat land för könsstympling. För omskärelse av pojkar finns andra regler. En läkare måste göra omskärelsen. Ingen annan får göra det.

Äktenskap

I Sverige har du rätt att älska vem du vill. Äktenskapet ska vara frivilligt. Det är förbjudet i Sverige att tvinga någon att gifta sig. Båda ska vilja gifta sig med varandra. Personerna som gifter sig ska ha fyllt 18 år. Det är förbjudet att åka till ett annat land och gifta sig om man är under 18 år.

ORDLISTA

Lag Regler som gäller för alla i ett land.

Brott Något som är förbjudet i lagen.

Våldsam Att använda våld mot någon.

Hota Säga eller göra något för att en person ska bli rädd.

Äktenskap Personer som är gifta med varandra.

Tvinga Få någon att göra något som han eller hon inte vill.

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Varför tror du att brott inom familjen ger extra långt straff?

Varför är det förbjudet att använda våld mot barn?

Vad kan en vuxen göra när ett barn inte lyder?

Det är tillåtet att gifta sig med en person av samma kön. En man kan gifta sig med en man. En kvinna kan gifta sig med en kvinna. Det är tillåtet att skilja sig. En person kan välja att sluta vara gift och lämna sin fru eller man.

Sexualbrott

Alla har rätt att bestämma över sin egen kropp. Ingen människa får ta på någon som inte vill. Det spelar ingen roll vilka kläder en flicka eller kvinna, pojke eller man har på sig. Ingen får ta på en person som inte vill det.

Det är förbjudet att tvinga någon att ha sex. I lagen står att det är förbjudet att ha sex med någon utan samtycke. Båda måste vilja ha sex. Det gäller även gifta personer. Annars kallas det för våldtäkt. Det är också förbjudet att ha sex med någon som är under 15 år. Det är ett brott som kan ge fängelsestraff.

TILLÅTET ELLER FÖRBJUDET?

Skriv T (tillåtet) eller F (förbjudet) efter meningen.

- 1 Hota någon i familjen. ____
- 2 Dra barn i håret. ____
- 3 Slå barn i baken. ____
- 4 Omskära pojkar på sjukhus. ____
- 5 Åka utomlands och könsstympta flickor. ____
- 6 Gifta sig med en person av samma kön. ____
- 7 Gifta sig med en person som är 17 år. ____
- 8 Gifta sig med någon som inte vill. ____
- 9 Skilja sig och lämna sin man eller sin fru. ____
- 10 Ta på någon annans kropp när han eller hon visar eller säger att det inte är ok. ____
- 11 Ha sex med sin partner fastän en i relationen inte vill ha sex. ____

ORDLISTA

Samtycke Att man visar eller säger att man vill något.

Våldtäkt Att ha sex med någon som inte vill.

JÄMFÖR MED DITT FÖDELSELAND

Fråga och svara i par eller grupp

Vad står i lagen i ditt födelse-land om våldtäkt?

Är det tillåtet eller förbjudet att använda våld mot barn?

Är det tillåtet eller förbjudet att gifta sig med en person av samma kön?

Våld, hot och kränkningar

Det är förbjudet att använda våld och att hota eller kränka en annan person. Att använda våld mot någon, hota eller kränka någon på grund av personens etnicitet, religion, sexuella läggning eller för att man är transperson är brottsligt och kallas hatbrott.

Att hota eller skada någon i familjen för att skydda familjens heder är också ett brott. Heder kan vara att alla i familjen måste följa vissa regler, för att inte förstöra familjens rykte. Det är ett brott att straffa den som inte följer familjens och släktens regler. Hedersvåld och förtryck är brottsligt.

Berättelse: *Två pappor bestämde att deras ungdomar ska gifta sig med varandra i framtiden. Men dottern blev kär i en annan man. Då blev hennes pappa och bröder mycket arga.*

De misshandlade kvinnan och låste in henne i ett rum i lägenheten. Pappan och bröderna dömdes till fängelsestraff och utvisning. De var inte svenska medborgare och får inte komma tillbaka till Sverige.

ORDKUNSKAP

Välj det ord som passar i meningen.

hota, kränka, misshandla, hatbrott, våld

- 1 Det är förbjudet att använda _____ .
- 2 Det är förbjudet att _____ en person så han eller hon blir rädd.
- 3 Att _____ kan vara att sparka någon.
- 4 Att _____ kan vara att säga något dåligt till en person.
- 5 Att kränka någon på grund av personens religion är ett _____ .

ORDLISTA

Våld Slå eller skada någon.

Kränka Göra något dåligt eller säga något dåligt till en person.

Etnicitet En folkgrupp som till exempel har samma språk och kultur.

Religion Det en person tror på, som en gud eller flera gudar. Kan vara att någon är till exempel buddist, jude, kristen eller muslim.

Sexuell läggning Vara till exempel heterosexuell eller homosexuell.

Misshandla Kan vara att slå eller sparka någon.

Straff Kan vara fängelse eller böter för person som dömts för ett brott.

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Vilket brott tycker du ska ge det strängaste straffet?

Varför blev kvinnans pappa och bröder så arga?

Vapen

Sverige har stränga vapenlagar. Det är för att människor inte ska bli skadade av vapen. I lagen står att det är förbjudet att ha kniv eller andra farliga föremål. Man får inte ha kniv på allmän plats eller i en bil på allmän plats.

Narkotika

I Sverige är det förbjudet att använda narkotika. Det är också förbjudet att ha, sälja eller köpa narkotika. Det är även förbjudet att transportera eller förvara droger. Det är ett brott som kan ge fängelsestraff. Khat, cannabis och många andra droger är också förbjudna i Sverige.

RÄTT ELLER FEL?

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter mening.

- 1 Ett vapen kan skada eller döda någon. ____
- 2 Det är förbjudet att köpa narkotika. ____
- 3 Khat och cannabis är droger som är förbjudna i Sverige. ____

ORDLISTA

Vapen Något som kan användas för att skada eller döda någon, till exempel kniv eller pistol.

Allmän plats Kan vara gata, torg, park, idrottsplats, skolområde, butik, restaurang, bibliotek eller liknande där människor har rätt att vara.

Narkotika Något som är förbjudet och farligt för kroppen, som khat och marijuana. Kallas även droger.

BERÄTTA OCH DISKUTERA

Fråga och svara i par eller grupp

Varför är det förbjudet att ha med sig kniv utanför hemmet?

Varför är det förbjudet att använda narkotika?

JÄMFÖR MED DITT FÖDELSELAND

Fråga och svara i par eller grupp

Finns det några vapen som är vanliga? Om ja, vilka?

Är det ett brott att ha vapen? Varför? Varför inte?

Trafik

Det ska vara tryggt i trafiken när du går, cyklar, och kör bil eller annat fordon. Polisen ska kontrollera att alla följer lagar och regler i trafiken. Lagarna och reglerna är viktiga för att det inte ska bli några trafikolyckor. Många människor dör och blir skadade i trafiken varje år.

Det är viktigt att inte köra fortare än vad som är lagligt. Att köra för fort gör att det blir fler olyckor i trafiken. Alla i bilen ska ha bilbälte och mindre barn ska sitta i bilbarnstol.

Det är olagligt att köra bil för personer som har druckit alkohol eller använt droger. Brottet kallas rattfylleri. Polisen kan mäta hur mycket alkohol en person har i blodet. Straffet för rattfylleri är böter eller fängelse. Personen kan också förlora körkortet. Det är också olagligt att ha en mobiltelefon i handen och använda den när man kör.

Körkort

Du måste vara 18 år för att få köra bil i Sverige och du måste ha ett körkort som är godkänt här. Utländska körkort kan vara godkända. Du måste själv ta reda på om ditt körkort gäller i Sverige. Kontakta Transportstyrelsen om du har frågor om körkort, www.transportstyrelsen.se.

ORDLISTA

Rattfylleri Att köra bil efter att ha druckit alkohol eller använt droger.

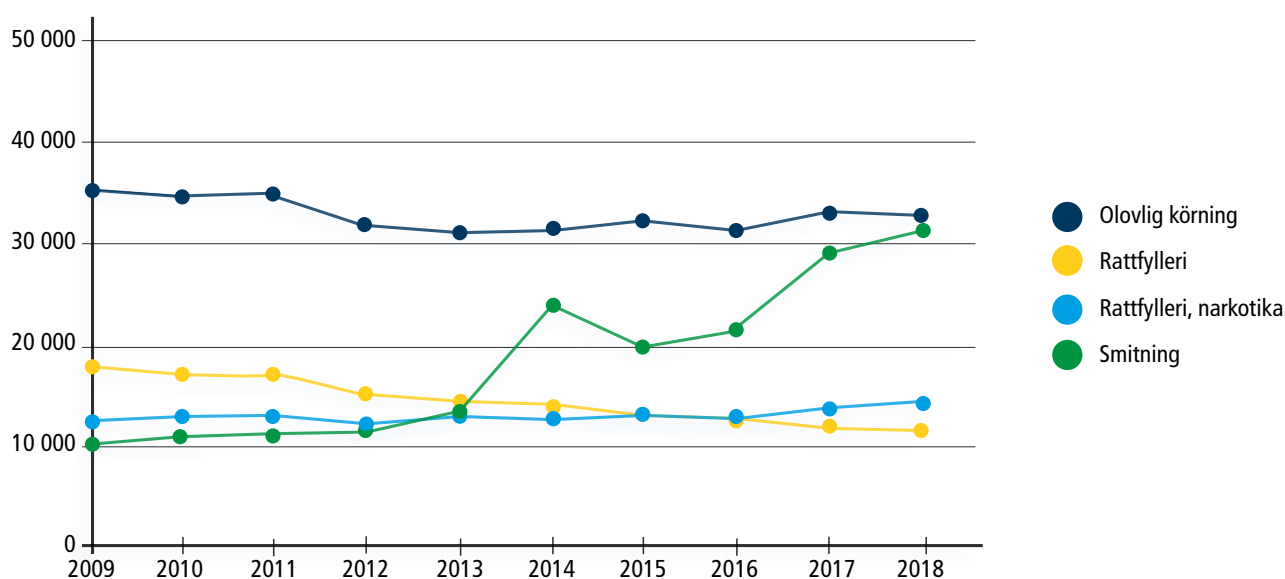
Böter Pengar en person måste betala som har dömts för ett brott.

Fängelse Hus där man stänger in personer som har dömts för ett brott.

Olovlig Något man inte får göra. Något som är förbjudet.

Smita Försvinna från en plats, till exempel efter en trafikolycka. Smitning efter trafikolycka är ett brott.

Trafikbrott

Statistiken visar brott mot trafiklagen som är anmälda till polisen. Brotten är: olovlig körning, rattfylleri, smitning och rattfylleri efter att ha använt narkotika. Statistiken är från 2009-2018. Källa: Anmälda brott 2018, Brottsförebyggande rådet.

FRÅGOR OM STATISTIK

Skriv R (rätt) eller F (fel) efter mening.

- 1 Olovlig körning har ökat med flera tusen personer. ____
- 2 Rattfylleri (narkotika) har minskat med flera tusen personer. ____
- 3 Statistiken visar alla anmälda brott mot trafiklagen 2009-2018. ____
- 4 Smitning har ökat med flera tusen personer. ____
- 5 Det vanligaste trafikbrottet 2018 var olovlig körning. ____

Koder och bankkonton

Många använder sina bankkort och mobiler för att till exempel handla på internet eller betala i butik. Ge aldrig dina koder eller dina lösenord till någon. Låna inte ut ditt bankkonto till någon för att flytta pengar. Det kan vara brottsligt.

ORDKUNSKAP

Välj det ord som passar i mening.

bilbarnstol, bilbälte, kod, körkort, rattfylleri

- 1 Alla vuxna personer i bilen måste ha _____ .
- 2 Alla små barn i bilen måste sitta i _____ .
- 3 Olovlig körning är till exempel att köra bil utan att ha _____ .
- 4 Personer som dricker alkohol och sedan kör bil kan dömas för _____ .
- 5 Säg aldrig din _____ till ditt bankkort till någon.

JAG VET, KAN OCH FÖRSTÅR

Skriv JA eller NEJ efter mening.

- Jag vet att svensk lag gäller för alla i Sverige. ____
- Jag vet vid vilken ålder man kan straffas för brott. ____
- Jag vet reglerna för att få köra bil i Sverige. ____
- Jag kan ge exempel på vad som är förbjudet i svensk lag. ____

ORDLISTA

Lagar och regler i Sverige

Allmän plats Kan vara gata, torg, park, idrottsplats, skolområde, butik, restaurang, bibliotek eller liknande där människor har rätt att vara.

Brott Något som är förbjudet i lagen.

Böter Pengar en person måste betala som har dömts för ett brott.

Etnicitet En folkgrupp som till exempel har samma språk och kultur.

Fängelse Hus där man stänger in personer som har dömts för ett brott.

Hota Säga eller göra något för att en person ska bli rädd.

Kränkta Göra något dåligt eller säga något dåligt till en person.

Lag Regler som gäller för alla i ett land.

Misshandla Kan vara att slå eller sparka någon.

Narkotika Något som är förbjudet och farligt för kroppen, som khat och marijuana. Kallas även droger.

Olovlig Något man inte får göra. Något som är förbjudet.

Rattfylleri Att köra bil efter att ha druckit alkohol eller använt droger.

Religion Det en person tror på, som en gud eller flera gudar. Kan vara att någon är till exempel buddist, jude, kristen eller muslim.

Samtycke Att man visar eller säger att man vill något.

Sexuell läggning Vara till exempel heterosexuell eller homosexuell.

Smita Försvinna från en plats, till exempel efter en trafikolycka. Smitning efter trafikolycka är ett brott.

Straff Kan vara fängelse eller böter för person som dömts för ett brott.

Tvinga Få någon att göra något som han eller hon inte vill.

Vapen Något som kan användas för att skada eller döda någon, till exempel kniv eller pistol.

Våld Slå eller skada någon.

Våldsamt Att använda våld mot någon.

Våldtäkt Att ha sex med någon som inte vill.

Äktenskap Personer som är gifta med varandra.